

ADRODDIAD BLYNYDDOL
CYNGOR CYMUNED
TALSARNAU
2023/2024

GAIR GAN Y CADEIRYDD – Y CYNG. OWEN LLOYD ROBERTS

Mae'n bleser cyflwyno ail adroddiad blynyddol Cyngor Cymuned Talsarnau sy'n cofnodi'r gwaith sydd wedi ei gyflawni yn 2023/24 a sut rydym yn gweithio gyda'r gymuned a phartneriaid i wella lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol y pentref i wneud Talsarnau yn le hyd yn oed gwell i fyw ac ymweld â nhw. Y weledigaeth yw i "sicrhau bod y pentref yn parhau i fod yn le braf a chroesawgar i bobl o bob oed fyw oherwydd byddant yn teimlo'n ddiogel, a bydd ganddynt gyfleodd i fod yn iach yn gorfforol ac yn feddyliol ac i gymdeithasu a gweithio mewn amgylchedd o ansawdd. Bydd hefyd yn le sy'n croesawu ymwelwyr ac yn cyd-fyw gyda hwy'n rhwydd." Bwriad yr adroddiad yw rhoi blas o waith y Cyngor Cymuned yn ystod y flwyddyn a sut mae'r Cyngor yn hyrwyddo bywyd i drigolion o bob oed, perchnogion busnesau, cymdeithasau ac ymwelwyr i'r pentref. Rydym yn cydnabod bod hyn mewn hinsawdd heriol i bawb ac wedi ymrwymo i gyd-weithio gyda'r gymuned a phartneriaid i wireddu'r weledigaeth. Er bod digon o heriau i ni fel Cyngor Cymuned, rydym wedi llwyddo i gyflawni nifer o brosiectau cyffroes. Mae hi wedi bod yn ffrainc cael bod yn Gadeirydd y Cyngor Cymuned.

Aelodaeth

Cyng. Owen Lloyd Roberts (Cadeirydd)

Cyng. Lisa Birks (Is-Gadeirydd)

Cyng. Sian Mai Ephraim – Cyfethol Tachwedd 2023

Cyng. Gwenda Griffiths – Ymddeol Mai 2023

Cyng. Ann Jones

Cyng. Dewi Tudur Lewis

Cyng. John Richards

Cyng. Margaret Roberts

Cyng. Eifion Williams

Cyng. Eluned Williams

Cyng. Ffion Williams

Mae dau Gyngorydd yn cynrychioli'r ardal ar Gyngor Gwynedd sef y Cyng. Annwen Hughes ar Cyng. Gwynfor Owen.

Yn mis Mai fe wnaeth y Cyng. Gwenda Griffiths ymddeol fel Aelod o'r Cyngor ag yn mis Tachwedd fe groesawyd y Cyng. Sian Mai Ephraim l'n plith a oedd wedi cael ei chyfethol gan y Cyngor.

Staff

Mae gan y Cyngor un aelod o staff, Annwen Hughes, sy'n Glerc a Swyddog Cyllid. Mae hi'n gweithio'n rhan-amser. Gellir cysylltu â'r Clerc drwy e-bost annwen@btconnect.com, llythyr l Crafnant, Llanbedr, Gwynedd LL45 2PH neu ffonio 01341241613/07919582741.

Cyfarfodydd

Cynhelir cyfarfodydd arferol y Cyngor bob yn ail fis ag eithro mis Awst yn y neuadd bentref, Talsarnau ar y trydydd nos Lun.

Safle We

Mae gwybodaeth am y Cyngor Cymuned gan gynnwys rhaglenni cyfarfodydd, cofnodion polisïau a newyddion ar safle We'r Cyngor: www.talsarnau.com

AELODAETH ALLANOL

Mae'r Cyngor Cymuned yn aelod o Un Llais Cymru, sef y prif gorff cynrychioliadol ar gyfer Cyngorau Cymuned a Thref yng Nghymru. Mae'r Cyngor Cymuned yn ethol Aelodau i gyrff allanol eraill, sef Pwyllgor y neuadd bentref, a Chorff Llywodraethol Ysgol Gynradd Talsarnau.

Atebolrwydd

Mae'r Cyngor Cymuned wedi mabwysiadu cod ymddygiad aelodau a chedwir cofrestr o fuddiannau ar gyfer pob aelod. Mae gofyn i'r Cynghorwyr ddatgelu unrhyw fuddiannau sydd ganddynt am eitemau i'w trafod ar gychwyn bob cyfarfod a bydd y rhain yn cael ei nodi yn y cofnodion.

Mae cyfrifon y Cyngor Cymuned yn cael eu harchwilio gan archwilydd mewnol ac allanol yn flynyddol. Mae'r archwiliad mewnol yn cael ei gynnal gan Adran Archwilio Cyngor Gwynedd, a'r Archwiliad Allanol gan Swyddfa Archwilio Cymru.

CYLLID A GWARIANT

Mae'r Cyngor Cymuned yn gosod cyllideb yn flynyddol ac yn monitro gwariant yn erbyn y gyllideb drwy gydol y flwyddyn ariannol drwy dderbyn adroddiad rheolaidd gan y Clerc. Prif ffynhonnell incwm y Cyngor Cymuned yw'r praesept sy'n cael ei osod yn flynyddol a'i gyflwyno i Gyngor Gwynedd ym mis Ionawr ar gyfer y flwyddyn ariannol ganlynol. Mae'r praesept yn cael ei gasglu ar ran y Cyngor Cymuned gan Gyngor Gwynedd a dyma'r unig ffynhonnell refeniw treth sydd ar gael i Gyngorau Tref a Chymuned. Mae'r broses o benderfynu ar lefel y praesept yn cynnwys paratoi cyllideb ddrafft ar sail sefyllfa ariannol y Cyngor Cymuned drwy ystyried y costau tebygol, cynlluniau ar gyfer prosiectau, pennu swm ar gyfer cyfraniadau - o fewn y canllawiau a gyhoeddir yn flynyddol - ac unrhyw faterion ariannol eraill. Rhoddir ystyriaeth hefyd i'r gwarchodfeydd a ddelir gan y Cyngor Cymuned i sicrhau bod praesept priodol yn cael ei osod. Cafodd lefel y praesept ei gadw ar £22,000 ar gyfer 2023/24.

Incwm a Gwariant 2023/24

	Incwm £	Gwariant £
Llogau Banc	356.17	
Precept	22,000.00	
Incwm y Fynwent	4,113.72	
Rhent Garej Capel y Graig	300.00	
Ad-daliad torri llwybrau	479.95	
Ad-daliad T.A.W	2,440.80	
Ad-daliad gan y Neuadd Bentref	500.00	
Llwybrau		885.00
Gwariant y Mynwentydd		1,500.00
Torri Gwair y Mynwentydd		1,760.00
Tocio coed Mynwent		1,800.00
Gosod ffens Mynwent Llandecwyn		750.00
Cynnal a chadw Gardd y Rhiw		400.00
Petrol i dorri gwair cae chwarae a maes parcio		70.00
Hysbysfwrdd newydd		2,776.87
Cyflog y Clerc		1,700.00
Costau y Clerc		714.80
Costau Swyddfa		400.00
Treth ar Gyflog y Clerc		420.00
Cwblhau PAYE ar lein		216.00
Cyfraniadau		200.00
Pwyllgor Neuadd Bentref		2,000.00
Cynllun Precept Hamdden Harlech & Ardudwy		4,284.00
Insiwran y Cyngor		680.11
Tal aelodaeth Un Llais Cymru		132.00
Archwiliad Offer Chwarae		360.00
Adnewyddu coed yn cae chwarae		347.00
Gwaith yn cae chwarae (wetpour)		32,124.01

Archwiliad mewnol 2022/23	282.00
Archwiliad allanol 2020/21	305.00
Gosod Camerau CCTV (gweddill y gost)	1,000.00
B.T (lein ffon camerau)	763.03
Amrywiol	80.00
Costau Banc	109.00
£30,190.64	£56,058.82

CYLLIDEB

Presept y Cyngor yw £22,000 a mae yn cael ei glustnodi fel a ganlyn:-

Hefyd wedi cyfrannu £4,284 i Hamdden Harlech ac Ardudwy (HAL) er mwyn cadw y pwll nofio yn agored. Fe benderfynodd y Cyngor i beidio a chario ymlaen i gyfrannu i Hamdden Harlech ac Ardudwy o'r flwyddyn ariannol nesa ymlaen.

Mae y Cyngor yn gyfrifol am dorri gwair amrywiol lwybrau cyhoeddus yn yr ardal beth bynnag ddwy waith y flwyddyn ag hefyd yn gyfrifol am dorri gwair a chynnal y mynwentydd sydd ger Eglwys Llanfihangel y Traethau ag Eglwys Llandecwyn. Hefyd mae y Cyngor yn talu i gynnal a chadw Gardd y Rhiw. Hefyd yn ystod y flwyddyn diwethaf mae y Cyngor wedi talu arbenigwr i docio y coed sydd ar hyd ochor y llwybr yn mynwent Llanfihangel y Traethau ag hefyd wedi talu i arbenigwr osod ffens o amgylch mynwent Llandecwyn. Y gost o wneud y gwaith hyn i gyd yn ystod y flwyddyn ariannol hon oedd £5,595.

Yn cyfranu i wahanol fudiadau yn yr ardal yn flynyddol a wedi cyfranu £200 i CFFI Meirionnydd. Mae £1,500 yn flynyddol yn cael ei gyfranu at gadw y Neuadd Bentref oherwydd bod y Cyngor Cymuned yn Ymddiredolwyr arni ag oherwydd bod Cylch Meithrin Talsarnau wedi cau nid yw y Cyngor yn cyfranu at hwn bellach. Mae y cyfraniad at y Neuadd Bentref yn cael ei gynnwys yn precept y Cyngor.

Mae y Cyngor wedi gwario swm sylweddol o £32,124 i osod "wet pour" ar llawr y parc chwarae maen't wedi ei ddatblygu rhai blynyddoedd yn nol bellach oherwydd bod hyn yn arbed dwr yn codi ag yn glychu'r plant pan maen't yn chwarae yna. Mae y parc chwarae hwn yn boblogaidd

iawn gyda plant y pentref ag yn cael defnydd sylweddol. Mae y Cyngor wedi archebu hysbysfwrdd newydd ar gyfer y gymuned ar gost o £2,776 a mae hwn wedi ei osod yn lle yr un arall ger yr Ysgol Gynradd.

Gwaith y Cyngor a cyfrifoldebau

Rheoli eiddo

1 parc chwarae sef Cae Gwynfor John

Mynwent Eglwys Llanfihangel y Traethau

Mynwent Eglwys Llandecwyn

Y Llwybrau Cyhoeddus

Gardd y Rhiw

Llochesi Bws yn yr ardal

Seddi Cyhoeddus

Gweinyddiaeth

Penodwyd Cyngor Gwynedd fel archwiliwr Mewnol 2023/24

Lwfansau – adolygu dim newid, dim taliadau

Gwefan y Cyngor

Cadw asesiad risg.

Cadw cofnod buddiant

